

zaaknummer 2012T740(7)

28 november 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],

geboren op [datum],

wonende te [plaats],

hierna te noemen: klager,

juridisch adviseur: mr. M.J. de Witte, advocaat te Amersfoort,

tegen:

wijlen [naam],

geboren op [datum], overleden in [maand] [jaar],

de persoon over wie geklaagd wordt,

hierna ook te noemen: aangeklaagde,

tijdens zijn leven lid van de Congregatie van de Priesters van het Heilig Hart van Jezus.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 23 juni 2014. Op 6 augustus 2014 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van mr. R.P. Baetens, advocaat te Tilburg.

Op 23 oktober 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn zoon, de heer [naam], en de heer [naam], arts. Klager heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. De Witte, voornoemd.

Namens aangeklaagde zijn verschenen de heer [naam], plaatsvervangend overste van de Congregatie van de Priesters van het Heilig Hart van Jezus, en mr. Baetens, voornoemd.

Op 27 oktober 2014 is door de griffie van de Klachtencommissie een brief ontvangen van mr. Baetens, gedateerd 24 oktober 2014, waaruit blijkt dat aangeklaagde lid was van de Congregatie van de Priesters van het Heilig Hart van Jezus.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Toen klager zes jaar was, is hij op [instelling] te [plaats]geplaatst. Hij heeft daar verbleven totdat hij op twaalfjarige leeftijd bij een pleeggezin werd geplaatst. Broeder [naam] had ervoor gezorgd, dat klager bij een tante van broeder [naam] kon wonen. Klager is daar

gebleven totdat een pleegbroer zelfmoord pleegde. Klager kon daar niet langer blijven en kreeg een lijst met namen van internaten waaruit hij kon kiezen. Klager kende geen van de daar genoemde internaten, behalve [instelling]. Hij heeft toen [instelling] opgegeven. Klager is vervolgens op vijftienjarige leeftijd weer op [instelling] geplaatst.

De Congregatie ontkent dat er een broeder [aangeklaagde] bij hen bekend is, maar naast klager zijn er meerdere mensen die zeker weten dat er een broeder [aangeklaagde] verbonden is geweest aan [instelling]. De juridisch adviseur van klager heeft zelfs een lijst waarop de naam van aangeklaagde voorkomt. Klager wordt erg emotioneel door het feit dat de Congregatie blijft ontkennen dat er een broeder met de naam [aangeklaagde] bij de Congregatie bekend is.

2.2. Klager heeft bijzonder veel fysiek geweld moeten ondergaan op [instelling]. Het seksueel misbruik was maar een klein onderdeel van wat klager allemaal heeft meegemaakt op [instelling]. Het fysieke geweld was vele malen erger.

Door alle stress die het verblijf in [instelling] met zich bracht, had klager veel last van eczeem. Klager zat hele dagen vastgebonden op een stoel. Als hij zich bewoog viel zijn huid eraf. Hierdoor heeft klager veel van school moeten missen.

Door het fysieke geweld zijn de eerste vijf wervels in de onderrug van klager onherstelbaar beschadigd.

De gevolgen van de fysieke mishandeling en het seksueel misbruik voor het leven van klager zijn enorm. Klager kon als jongvolwassene niet met geld omgaan, hij was agressief, had seksuele problemen en vertrouwde niemand. Klager voelde zich angstig, verdrietig en eenzaam. Tevens had hij verlatingsangst en veel last van nachtmerries. Klager wilde dood omdat hij zich niet meer veilig voelde.

Door de toegenomen media-aandacht rondom het seksueel misbruik is de gezondheid van klager achteruit gegaan. De opgekomen herinneringen hebben weer tot stress en nachtmerries geleid.

2.3. Klager wil erkenning van hetgeen hem in zijn jonge jaren is aangedaan en een gegrondverklaring van de klacht, zodat hij zijn recht op schadevergoeding te gelde kan maken.

3. Het verweer/ De reactie (zakelijk weergegeven)

Ter zitting is door [naam] geopperd dat de lijst die door mr. De Witte is overgelegd wellicht ziet op een andere Congregatie of Orde nu de broedernamen van de broeders binnen de Congregatie van de Priesters van het Heilig Hart van Jezus altijd namen zijn van heiligen en geen familienamen, hoewel hij ook namen herkent van broeders die behoorden tot de Congregatie van de Priesters van het Heilig Hart van Jezus.

Na de zitting is op 27 oktober 2014 een brief ontvangen van mr. Baetens waaruit blijkt dat aangeklaagde lid is geweest van de Congregatie en dat hij vanaf 1939 werkzaam was op [instelling] en derhalve ook ten tijde van het verblijf van klager op [instelling]. De naam [aangeklaagde] is de familienaam van aangeklaagde, binnen de congregatie was hij bekend als broeder [naam].

Aangeklaagde had kennelijk een zwakke gezondheid, want hij kreeg zowel in 1945, in 1947 en in 1955 het laatste sacrament van de zieken toegediend. In 1956 zou hij een aantal ziekenhuisopnamen hebben gehad. Hij is in [jaar] In [plaats] overleden en kan geen weerwoord geven. Er zijn geen nadere gegevens beschikbaar omtrent aangeklaagde, naast het necrologium waarover de Congregatie beschikt. Bij de Congregatie zijn geen andere meldingen of klachten betreffende aangeklaagde bekend.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. De Klachtencommissie stelt voorop dat zij er geen twijfel aan heeft dat klager fysiek is mishandeld en dat hij seksueel is misbruikt en dat hij daar tot op de dag van vandaag de gevolgen van ondervindt. In deze procedure moet zij echter adviseren of aannemelijk is geworden dat aangeklaagde klager heeft misbruikt op de door klager aangegeven wijze.

4.3. Nadat klager de eerste keer voor de Klachtencommissie is verschenen voor de behandeling van zijn eerdere klachten, die beide gegrond zijn verklaard, heeft hij maanden lang nachtmerries gehad over aangeklaagde. Deze nachtmerries verdwenen nadat klager in het ziekenhuis had gelegen. Omdat hij twijfelde of zijn nachtmerries werkelijk hadden plaatsgehad, is klager naar een hypnotiseur gegaan. Deze hypnotiseur heeft het verhaal terug laten komen bij klager. Klager kan zich het volgende herinneren: klager was ongeveer negen jaar oud. Op een dag, nadat klager door broeder [naam] en broeder [naam] te pakken was genomen, was hij de uitputting nabij. Klager werd naar de ziekenafdeling gebracht. Hier was aangeklaagde aanwezig. Hij werd ook wel broeder apotheker genoemd. Klager werd naar een ruimte gebracht welke was afgezet met een glazen paneel met een deur erin. Klager had het koud en werd op een hoek van een tafel gezet. Op deze tafel lag een doosje met een mes en ander operatiegereedschap erin. Op enig moment zag klager broeder [naam] en broeder [naam] langs lopen. Hij deed de schuif op de deur, zodat zij niet de ruimte in konden komen. Even later kwam ook aangeklaagde langs. Ook hij kon de ruimte niet in. Om toch naar binnen te kunnen heeft aangeklaagde het raam ingeslagen. Klager heeft hiervan nog steeds de littekens in zijn arm (klager wist niet meer hoe hij aan de littekens op zijn arm kwam). Nadat aangeklaagde de ruimte in was gekomen, pakte klager het mes dat op de tafel lag en stak het in de buik van aangeklaagde. Het mes kwam niet diep. Bij een tweede steek verdween het hele mes in de buik van aangeklaagde. Klager hoorde iemand zeggen: "Gaat hij het wel redden?" Iemand zei toen, dat dat wel het geval zou zijn. De hypnotiseur zei klager dat hij naar de lamp moest gaan en moest beschrijven wat hij zag. Klager zag dat hij op aangeklaagde lag en dat er een plas bloed naast hem op de grond lag. Later zag hij zichzelf ook op een brancard liggen.

Na dit gebeuren heeft klager nog drie maanden in [plaats] in een ziekenhuis gelegen en daarna nog een maand in [plaats] op de ziekenafdeling.

Aangeklaagde had door de messteken veel bloed verloren en is naar [plaats] naar het huis van de Overste gebracht. Klager heeft gehoord dat aangeklaagde daar nog twee dagen heeft geleefd. Hij is uiteindelijk in [plaats] overleden en in [plaats] begraven. Klager is nooit door de politie over dit voorval gehoord.

Aangeklaagde was ook een 'neuker', hij deed alles, oraal, anaal enz. In het klaagschrift heeft klager aangegeven dat aangeklaagde vaak samen met broeder [naam] misbruik van klager heeft gemaakt.

Klager heeft gesteld dat aangeklaagde, samen met broeder [naam], hem heeft verkracht, geslagen en geschopt. Soms deed aangeklaagde het ook alleen in de ziekenboeg. Broeder X en aangeklaagde wisten precies van elkaar wat zij deden.

4.4. Broeder X was volgens de informatie van mr. Baetens van 1958 tot 1960 ziekenoppasser in [instelling]. Aangeklaagde is in [jaar] overleden. Hij kan dus niet gezamenlijk met broeder X klager hebben mishandeld en seksueel hebben misbruikt. De onder 4.3. weergegeven herinneringen van klager komen de Klachtencommissie evenmin betrouwbaar over. Indien klager inderdaad aangeklaagde zodanig met een mes mishandeld zou hebben, is het niet aannemelijk dat daaraan geen enkel (juridisch) gevolg zou zijn gegeven. De Klachtencommissie gaat er niet van uit dat klager bewust een niet verifieerbaar en niet aannemelijk feitenrelaas aanvoert, maar zij kan zich niet aan de indruk onttrekken dat, wellicht als gevolg van alles wat klager is overkomen, het voor klager niet meer mogelijk is om met enige mate van duidelijkheid aan te geven wie hem in welke periode op welke wijze heeft misbruikt.

4.5. Op grond van hetgeen klager in deze zaak heeft aangevoerd kan de Klachtencommissie niet tot de conclusie komen dat het aannemelijk is dat aangeklaagde klager op de door klager gestelde wijze seksueel heeft misbruikt.

4.6. Gelet op bovenstaande overwegingen kan de Klachtencommissie niet anders dan de Overste adviseren de klacht niet gegrond te verklaren.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie van de Priesters van het Heilig Hart van Jezus de klacht niet gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 28 november 2014 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, drs. L. Erfmeyer en W.M. Veltman-Breddels, leden, bijgestaan door mr. M. Braspenning-Groeneveld, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

zaaknummer 2012T740(7)

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.